

Zlepšete své bydlení, spořte na energiích. V září se znovu otevírá Nová zelená úsporám

8.9.2023 - | KDU-ČSL

„V minulém roce jsme zaznamenali rekordní zájem zejména o fotovoltiku a prostředky z Národního plánu obnovy se vyčerpaly dříve, než se očekávalo. Aktualizovaný program NZÚ i aktivity ministerstva životního prostředí budou směřovat k oživení zájmu o energetické renovace domů, protože právě uspořená energie má největší přínos pro životní prostředí i peněženku domácností. Nejlepší energie je ta, kterou vůbec nemusíme vyrobit,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

„Přechod pod Modernizační fond byl i určitým podnětem ke zhodnocení uplynulých etap a zohlednění zkušeností z minulých let tak, aby program Nová zelená úsporám poskytoval i nadále účinnou investiční podporu všem domácnostem, které se rozhodnou pro efektivní renovace s cílem významných úspor energií. Snahou bylo podpořit hlavně komplexnější rekonstrukce, které budou dostupné pro všechny skupiny obyvatel,“ uvádí ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Nové programové období přináší přesnější zacílení a diverzifikaci nejen podle typu majitelů nemovitostí, ale i podle jejich sociálně ekonomického statusu. Zatímco v uplynulých letech nabízel program standardní podporu pro rodinné domy a bytové domy bez rozlišení typu vlastníků, již v lednu letošního roku byl rozšířen o NZÚ Light - nabídku podpory jednoduchého a snadno realizovatelného zateplení a solárního ohřevu vody s přitápěním pro seniory a domácnosti s nižšími příjmy.

„Hlavním cílem Nové zelené úsporám zůstává to, s čím tento oblíbený program začínal, a to je podpora energetických úspor domácností žijících v rodinných a bytových domech,“ připomíná ministr životního prostředí Hladík. *„Program jsme rozšířili tak, aby motivoval všechny vlastníky rodinných i bytových domů k renovacím, které jim přinesou významné úspory, zvýší komfort jejich bydlení, přispějí k renovaci bytového fondu a v neposlední řadě se budou podílet na snižování celkové spotřeby energií a emisí skleníkových plynů na celorepublikové úrovni,“* dodává Petr Hladík.

Hlavní změny NZÚ se týkají navýšení některých jednotkových dotací a rozlišení nabídky pro různé skupiny žadatelů. *„Zásadní je také zjednodušení administrace žádostí,“* uvedl ministr Petr Hladík s tím, že program nově nabízí možnost čerpání finančních prostředků zálohově, a to v případě komplexnějších renovací.

Standardní Nová zelená úsporám pro rodinné a bytové domy

V portfoliu podporovaných opatření klasické Nové zelené úsporám zůstávají všechny položky jako doposud (s výjimkou výsadby stromů pro bytové domy) a nemění se ani míra podpory - dotace až 50 % způsobilých výdajů se vyplácí až po realizaci. Významně se navyšuje příspěvek na zateplení, které generuje nejvyšší energetické úspory. Beze změn pokračuje příspěvek na instalaci solárních systémů, rozšiřuje se nabídka podporovaných tepelných čerpadel. V oblasti novostaveb bude podpora zacílená na ty nejúspornější budovy, u kterých bude efekt energetických úspor nejvyšší. Realizace zelených střech, využití dešťové a odpadní vody a instalace dobíjecích stanic pro elektromobily budou navázány na jiná úsporná opatření v oblastech výstavby, zateplení nebo zdrojů energie.

Vítanou novinkou bude i výměna starých plynových kotlů za tepelná čerpadla. Zachovány zůstávají i bonusy za kombinaci více opatření v jedné žádosti a desetiprocentní navýšení celkové dotace pro žadatele ze znevýhodněných regionů. Zjednoduší se též administrace žádostí, nově nebude nutné dokládat účetní doklady a u některých opatření ani projektovou dokumentaci a energetické hodnocení. V případě povinnosti předložit projekt, která zůstává u zateplení či nové výstavby, bude i nadále poskytována finanční podpora projektové přípravy.

Zálohová dotace pro bytové domy společenství vlastníků jednotek a bytových družstev
Zejvýraznější změnou oproti minulým obdobím je možnost čerpat v některých podprogramech investiční podporu zálohově. Dosud to bylo umožněno pouze rodinám s nižšími příjmy v Nové zelené úsporám Light. *„Tento nový parametr jsme proto zohlednili jak u nízkopříjmových rodin žijících v bytech, tak u mladých rodin, které se chtějí pustit do komplexní renovace rodinného domu,”* uvedl ministr Petr Hladík.

Důvodem odkládání důkladných renovací bytových domů bývá často nutnost schválení všech úprav a rozpočtu či úvěru způsobem zakotveným ve stanovách bytového domu. Obvykle je potřebný souhlas většiny nebo všech vlastníků bytu či družstevního podílu, a ne vždy je možné dosáhnout dohody.

„Jsme si vědomi složitosti rozhodovacích procesů společenství vlastníků, zejména v případě, kdy majitelé bytů spadají do kategorie nízkopříjmových domácností a navýšení příspěvků do fondu oprav za účelem renovace domu je často existenčně ohrožuje,” konstatuje Petr Valdman a doplňuje: *„Proto jsme nastavili parametry dotace tak, aby domácnostem s nižšími příjmy nebylo nutné platby do fondu oprav výrazně navyšovat.”*

Společenství vlastníků jednotek nebo bytové družstvo ve své žádosti o dotaci na rekonstrukci domu doloží počet vlastníků, jejichž domácnosti splňují podmínky nízkopříjmovosti a počet sociálních bytů. *„Investiční podpora bude navýšena o bonus, který může dosáhnout částky až 150 tisíc korun za každou nízkopříjmovou domácnost či sociální byt. Výše bonusu závisí na rozsahu realizovaného zateplení a na podlahové ploše těchto bytů. Vlastníkům s nižšími příjmy by se díky tomuto příspěvku měsíční příspěvky na fond oprav neměly nijak významně navyšovat. Dotace bude poskytnuta zálohově, i to pomůže v rozhodování, zda a kdy se do rekonstrukce pustit,”* vysvětlil ministr Petr Hladík. *„Nově mezi nízkopříjmové domácnosti zařadíme kromě seniorů, lidí pobírajících příspěvek na bydlení a hendikepovaných (třetí stupeň invalidity) také ty, kteří pobírají přídavek na dítě. Do budoucna bychom tento parametr rádi přidali i do NZÚ Light,”* uvedl ministr Petr Hladík.

Zálohová finanční podpora na „Oprav dům po babičce“ pro rodinné domy
„Podle statistických dat je v Česku zhruba každý šestý dům neobydlený. Přitom po důkladné rekonstrukci by tyto domy mohly i nadále sloužit k bydlení. Je škoda zabírat úrodnou půdu, když tu máme kvalitní zasiťované pozemky se staršími budovami, které lze opravit, případně zbourat a na jejich místě postavit nová moderní stavení,” připomíná Petr Hladík.

Parametry podprogramu „Oprav dům po babičce“ jsou v zásadě stejné jako ve standardní Nové zelené úsporám. Velkou výhodou je ale zálohové financování. *„Aby žadatel mohl získat peníze předem, musí realizovat komplexní zateplení, na dotaci tak lze získat až milion korun. Stejně jako ve standardní Nové zelené úsporám jde až o 50% dotaci. Komplexní zateplení domu se totiž v průměru může vyšplhat na více než 2 miliony korun,”* upřesnil ředitel SFŽP ČR Petr Valdman. Renovaci pak lze doplnit o další opatření, ať už jde o fotovoltiku, výměnu zdrojů energie, rekuperaci nebo třeba nádrží na dešťovou vodu. Dotaci i na tato opatření společně s dotací na zateplení dostanou žadatelé zálohově.

Vedle kombinačního bonusu a bonusu pro žadatele ze znevýhodněných regionů poskytne „Oprav

dům po babičce“ navíc bonus ve výši 50 tisíc korun za každé nezaopatřené dítě, které rodina má a také za každé další, které se rodině narodí do roku 2030. Úspěšní žadatelé pak mohou od příštího roku získat výhodný úvěr od stavebních spořitelén.

„Chceme pomoci primárně rodinám s dětmi, které vlastní starší dům bez ohledu na to, zda ho koupily, zdědily nebo získaly v rodině. Tyto domácnosti často nemají dostatek úspor na větší opravy, proto nedosáhnou na standardní Novou zelenou úsporám, ale nesplňují ani podmínky NZÚ Light a jejich bydlení v nezatepleném domě proto může být velmi nákladné,“ vysvětluje ministr Hladík a pokračuje: „Díky zálohové dotaci, výhodnému úvěru a bonusu na děti se tyto domácnosti budou moci pustit do rekonstrukce i bez našetřených statisíců na účtu. Peníze, které díky zateplení ušetří v budoucnu na energiích, jim pomohou splatit úvěr.“

„Zálohové financování se osvědčilo. Zájem o NZÚ Light jasně ukázal, že hlavní bariérou renovací pro energetické úspory je nedostatek financí na vstupní investici. Po poskytnutí peněz předem se do realizace úsporných opatření pustilo již téměř 40 tisíc domácností s nižšími příjmy. Jsme přesvědčeni, že i pro majitele domů, kteří do této kategorie nespádají, bude předfinancování formou dotace nebo výhodného úvěru tím správným impulzem,“ zdůrazňuje Petr Valdman.

„V podprogramu Oprav dům po babičce jsme zpřesnili některé podmínky, abychom mířili přesně tam, kam jsme od začátku chtěli, tedy na mladé rodiny, které si potřebují opravit jednu svou nemovitost. Bude platit, že žadatel může společně se členy domácnosti vlastnit pouze jednu nemovitost určenou pro trvalé bydlení, tedy rodinný dům nebo byt,“ upřesnil ředitel Petr Valdman. Vlastnictví například rekreačního objektu jako chaty či chalupy není na překážku. Vlastnictví bude posuzováno v době realizace projektu. Pokud rodina nabyde relevantní nemovitost v době udržitelnosti, nejedná se o porušení podmínek.

Finance na renovaci obecních bytových domů

Vlastníci bytových domů z řad obcí, příspěvkových organizací, škol, veřejné správy, nadací apod. mohou žádat o podporu všech typů úsporných opatření a stejně jako ostatní žadatelé nebudou muset předkládat účetní doklady.

„Jednou z našich priorit je zmodernizovat bytové domy ve vlastnictví obcí, příspěvkových organizací, veřejné správy a dalších subjektů. Vzhledem k tomu, že zde vnímáme zvýšený veřejný zájem, výrazně navyšujeme jednotkové dotace úsporných opatření. Dotace by mohla dosáhnout až do výše 70 % vynaložených nákladů. Podpora renovací bytových domů umožní benefitovat z rekonstrukcí bytových domů nejen jejich vlastníkům, ale i domácnostem v nájemním bydlení. V zateplených domech s úsporným zdrojem tepla ušetří nájemníci na cenách za energie nemalé částky,“ vysvětluje Petr Hladík.

„Bezmála polovina bytových domů na území České republiky byla podle posledního šetření ČSÚ postavena nebo naposledy rekonstruována mezi roky 1945 až 1980. Zatímco dílčí tepelně-technické úpravy zvyšující komfort užívání, jako je výměna oken nebo zateplení střechy nebo půdy, v těchto domech z části proběhly. Zato komplexní zateplení celé fasády se jako investičně náročný krok pro nedostatek financí často odkládá na neurčito. Průměrně nejstarší domy, kde zateplení fasády přinese největší energetické, a tím pádem i ekonomické úspory a přínosy v komfortu užívání, se navíc nacházejí v nízkopříjmových lokalitách. Proto vítám, že program Nová zelená úsporám nabídne žadatelům výhodnější a zjednodušené podmínky. Velkým pozitivem programu je, že začne zvýhodňovat nízkopříjmové domácnosti, a to až 150tisícovým bonusem. Tempo renovací je v České republice třeba rapidně zvýšit, a to i u lidí, kteří nemají našetřeny statisíce. Program NZÚ může být pro mnohé velkou motivací také v tom, že nově dostanou na renovace peníze zálohově předem,“ uvedla za alianci Zateplujeme Česko Marcela Kubů, ředitelka Asociace výrobců minerální izolace.

Státní fond životního prostředí ČR začne přijímat žádosti o dotační podporu postupně v průběhu září 2023. Pro vlastníky bytových domů se příjem žádostí otevře v úterý 19. září a pro majitele rodinných domů ve standardní výzvě i v podprogramu „Oprav dům po babičce“ o týden později – v úterý 26. září. *„Je nutno zdůraznit, že jde o dlouhodobý program, lidé se nemusí bát, že finance v programu nebudou stačit. Není tak třeba žádat přesně v den spuštění příjmu žádostí, finance budou za týden, měsíc i rok,“* doplnil ministr Hladík.

Příjem žádostí v Nové zelené úsporám Light pro domácnosti s nižšími příjmy probíhal i v průběhu letních měsíců

„Největší zájem je od začátku spuštění programu o výměnu oken, dveří a zateplení. Zde si požádalo o dotaci více než 36 tisíc žadatelů. O podporu na fotovoltaiku nebo fototermiku na ohřev vody aktuálně evidujeme 5 tisíc žádostí,“ uvedl ředitel Valdman.

„Energetická krize v minulém roce znamenala pro mnoho rodin, a to nejen těch nízkopříjmových, pád do energetické chudoby. Vládní pomoc byla rychlá, přinesla zastropování cen energií a zjednodušení čerpání příspěvku na bydlení. Dalším krokem v boji proti energetické nouzi budou zvýhodněné úvěry od stavebních spořitelén, což může tempo renovací urychlit. Ministerstvo životního prostředí se také ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí zaměří na posílení přístupu domácností k informacím s cílem pomoci jim kvalifikovaně se rozhodnout o nejlepším řešení pro energetickou renovaci jejich bydlení,“ dodává Martin Sedlák, poradce ministra životního prostředí pro energetiku.

„Do budoucna je třeba hledat systémová a dlouhodobá řešení, která nebudou stát státní rozpočet stovky miliard korun. Proto jsme připravili podporu pro všechny typy žadatelů ve všech příjmových a sociálních skupinách. Můžeme tedy s klidným svědomím říct, že Nová zelená úsporám spolu s NZÚ Light a kotlíkovými dotacemi nabídnou pomoc opravdu všem českým domácnostem,“ uzavírá ministr Hladík.

Nová zelená úsporám vstupuje do dalšího programového období zejména v souvislosti s přechodem na nový zdroj financování z Modernizačního fondu, který čerpá prostředky z výnosů emisních povolenek. *„Jde o evropské peníze. Dotace z Nové zelené úsporám nezatěžují státní rozpočet a jejich zdrojem nejsou daně fyzických, ani právnických osob,“* řekl ministr Hladík. Využití prostředků korun v rámci programu Nová zelená úsporám je účelově vázáno na energetické úspory a dekarbonizaci v rezidenčním sektoru a podléhá schválení Evropské komise a Evropské investiční banky.

Chcete zateplovat či renovovat bytový dům? Zde najdete návod krok za krokem.

Zájemci o dotace z programu Nová zelená úsporám se mohou obracet se svými dotazy na krajská pracoviště Státního fondu životního prostředí ČR, případně využít kontaktní formulář na webu [novazelenausporam.cz](https://www.novazelenausporam.cz).

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mzp-zlepsete-sve-bydleni-sporte-na-energiich-v-zar>